

SORULARLA FİNTEK:

- ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI
VE ÖDEME KURULUŞLARI -
- AÇIK BANKACILIK, SERVİS MODELİ BANKACILIK
(BaaS) VE DİJİTAL BANKACILIK -
- KRİPTO PARA VE KRİPTO PARA
ALIM SATIM PLATFORMLARI -
- BLOK ZİNCİRİ, AKILLI SÖZLEŞME, DAO,
METAVERSE VE DİĞER TEMEL FİNTEK
KAVRAMLARI

Av. Dr. Dr. Önder PERÇİN, LL.M.

Rıfat DEREGÖZÜ

Av. Doç. Dr. Erkan EREN

Av. Hüseyin İLİK

Ahmet Türkay VARLI

Pınar ERÇETİN, M.Sc.

Av. Dr. Davut GÜRSES

Av. Ayça AKTOLGA ÖZTÜRK

Av. Mahir Kubilay DAĞLI

Av. Doç. Dr. Pınar ÇAĞLAYAN AKSOY

Av. Burcu TÜMER

EDİTÖR

Av. Dr. Dr. Önder PERÇİN, LL.M.

onikilevha
1100 11 1000001 0110 01 0001 01 1011 11

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	V
ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XVII

1. BÖLÜM

ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI VE ÖDEME KURULUŞLARI

1.1. Elektronik Para ve Ödeme Hizmeti Nedir?	2
1.2. EPK ve ÖK'lar Hangi Mevzuata ve Hangi Kuruluşların Gözetim ve Denetimine Tabidir?	5
1.3. EPK ve ÖK'larda MASAK Mevzuatı Açısından Dikkat Edilmesi Gereken Konular Nelerdir?	7
1.4. Elektronik Para ve Kripto Para Arasındaki Fark Nedir? .	8
1.5. Ön Ödemeli Kart Nedir?.....	11
1.6. EPK ve ÖK'ların Topladıkları Paralar Mevduat Sayılır mı ve TMSF Güvencesi Kapsamında Mıdır?	16
1.7. EPK ve ÖK'ların Faaliyet İzni Almaları İçin Hangi Şartları Taşımaları Gerekir?	17
1.8. EPK ve ÖK'ların Temel Faaliyet Konuları Nelerdir?	20
1.9. EPK ve ÖK'ların Bankalardan Farkları Nelerdir?	23

1.10. EPK ve ÖK'ların Zorunlu Organları Hangileridir, Denetimleri ve Organizasyon Yapıları Nasıl Olmalıdır?	24
1.11. EPK ve ÖK'lar Hangi Konularda Dış Hizmet Alabilirler?.....	27
1.12. Faaliyetleri Açısından EPK ile ÖK Arasındaki Fark Nedir?	34
1.13. Hangi Kuruluşlar ÖK Sayılır?	36
1.14. Hangi Kuruluşlar EPK Sayılır?	38
1.15. EPK ve ÖK'lar Hangi Hallerde Banka ve Kredi Kartları Mevzuatına Tabi Olurlar?.....	39
1.16. Türkiye'de Faaliyet Gösteren EPK ve ÖK'ları Nereden Öğrenebiliriz ve Hangileridir?.....	40
1.17. EPK ve ÖK'lar İçin Bilişim Faaliyetleri Açısından Öne Çıkan Konular Nelerdir?.....	44
1.18. EPK ve ÖK'lar İçin Bilişim Sistemi Alt Yapılarına Yönelik Mevzuatla Getirilen Gereklikler Nelerdir?	51
1.19. EPK ve ÖK'ların Bilişim Faaliyetlerinin Denetimi Kim Tarafından Hangi Çerçeve de Yapılacaktır?	54
1.20. EPK ve ÖK'ların Ortaklık Yapıları ve Ortaklık Bilgilerinin Raporlanması Nasıl Olur?.....	55
1.21. EPK ve ÖK'ların Ödeme Hizmeti Kullanıcılarından Alabilecekleri Ücretler Nelerdir?.....	56
1.22. Bankalar Ödeme Hizmeti Sağlayıcısı Olarak Ödeme Hizmeti Kullanıcılarından Ücret Alabilirler mi?.....	60
1.23. PTT Ödeme Hizmeti Sağlayıcısı Olarak Ödeme Hizmeti Kullanıcılarından Ücret Alabilir mi?	61
1.24. EPK ve ÖK'ların TCMB'ye Düzenli Olarak Sunmaları Gereken Raporlar Nelerdir?	62
1.25. EPK ve ÖK'ların Yükümlü Oldukları Vergiler Hangileridir?	64

1.26. EPK ve ÖK'ların Vergisel Açından Belge Düzeni Nasıldır?.....	66
1.27. Sanal POS Hizmetlerinde BSMV Nasıl Hesaplanır?.....	67
1.28. Elektronik Parayla Ödeme Hizmetinde BSMV Nasıl Hesaplanır?	68
1.29. Para Havalesi İşlemlerinde BSMV Nasıl Hesaplanır?....	69
1.30. Mobil Ödeme Hizmetlerinde BSMV Nasıl Hesaplanır? 71	
1.31. Fatura Ödemesi Aracılık Hizmetlerinde BSMV Nasıl Hesaplanır?	72
1.32. Sanal Cüzdan Hizmeti Sunmak İzne Tabi Midir?	73
1.33. Pazar Yerlerinin Faaliyetleri Ödeme Hizmeti Kapsamında Mıdır?.....	75

2. BÖLÜM

AÇIK BANKACILIK, SERVİS MODELİ BANKACILIK (BaaS) VE DİJİTAL BANKACILIK

2.1. Açık Bankacılık Nedir? İlgili Uluslararası Düzenlemeler Nelerdir?.....	78
2.2. Açık Bankacılık Türk Mevzuatına Hangi Hükümlerle Girmiştir ve Nasıl Düzenlenmektedir?	81
2.3. Açık Bankacılıkla İlgili İdari Otoriteler Hangileridir, İlgili Düzenlemeleri Nelerdir?	86
2.4. Açık Bankacılığın Bilişim Alt Yapısı Açısından Öne Çıkan Kavramlar Nelerdir?	88
2.5. Açık Bankacılık Kapsamında Öngörülen Servisler Nelerdir?	90
2.6. Servis Modeli Bankacılık (BaaS) Nedir?	92
2.7. Servis Modeli Bankacılık Türk Mevzuatına Hangi Hükümlerle Girmiştir? İlgili İdari Otoriteler Hangileridir?	94

2.8. Servis Modeli Bankacılığın Bilişim Alt Yapısı Açısından Öne Çıkan Kavramlar Nelerdir?.....	96
2.9. Servis Modeli Bankacılığın Kapsamı Nedir? TCMB ve BDDK'nın Yetkileri Hangi Konuda Kesilmektedir?.....	98
2.10. Dijital Bankacılık Nedir?.....	102
2.11. Dijital Bankacılık Türk Mevzuatına Hangi Hükümlerle Girmiştir?.....	107
2.12. Dijital Bankacılıkla İlgili İdari Otoriteler Hangileridir, İlgili Düzenlemeleri Nelerdir?	109
2.13. Türkiye'de Faaliyet Gösteren Dijital Bankaları Nereden Öğrenebiliriz ve Hangileridir?.....	111
2.14. Dijital Bankacılığın Bilişim Alt Yapısı Açısından Öne Çıkan Kavramlar Nelerdir?.....	112
2.15. Dijital Bankacılık Kapsamında Öngörülen Ürün ve Hizmetler Nelerdir?	114
2.16. Açık Bankacılık, Servis Modeli Bankacılık ve Dijital Bankacılığın Farkları ve Benzerlikleri Nelerdir?	119

3. BÖLÜM

KRİPTO PARA VE KRİPTO PARA ALIM SATIM PLATFORMLARI

3.1. Dijital Para, Sanal Para, Kriptovarlık, Kripto Para, Altcoin, Stablecoin, Token NFT ve ICO Nedir?..	124
3.2. Elektronik Cüzdan, Sıcak Cüzdan ve Soğuk Cüzdan Nedir?.....	127
3.3. Kripto Paranın Hukuki Niteliği Nedir?.....	128
3.4. Stablecoin ile Kripto Paranın Farkı Nedir?	135
3.5. Kripto Para ve Security Token Yatırım Aracı Mıdır? ...	137
3.6. Kripto Para Alım Satım Platformu Nedir?	142

-
- 3.7. Kripto Para Alım Satım Platformu Kurmak
İzne veya Lisansa Tabi Midir?..... 144
- 3.8. Kripto Para Alım Satım Platformları Hangi
Kuruluşların Gözetim ve Denetimine Tabidir? 146
- 3.9. Türkiye'deki Düzenleyici ve Denetleyici
Otoritelerin Kripto Paralara ve Blokzinciri
Teknolojisine Bakış Açısı Nasıldır? 148
- 3.10. Kripto Para Alım Satım Platformlarının Emtia
ve Sermaye Piyasası Kanunu Kapsamında
Düzenlenen Borsalardan Farkı Nedir? 155
- 3.11. Kripto Para Alım Satım Platformları ile
Müşterileri Arasındaki İlişkinin Hukuki
Niteliği Nedir?..... 158
- 3.12. Kripto Para Alım Satım Platformlarında
MASAK Mevzuatına Uyum Nasıl Sağlanır? 163
- 3.13. Kripto Para ve Kripto Varlık Miras Bırakılabilir Mi?.. 166
- 3.14. Kripto Para Alım Satım İşlemleri Nasıl
Vergilendirilir?..... 169
- 3.15. Kripto Paranın Para Olarak Kabul Edilmesi
Halinde Alım Satım İşlemleri Nasıl Vergilendirilir? ... 170
- 3.16. Kripto Paranın Menkul Kıymet Olarak Kabul
Edilmesi Halinde Alım-Satım İşlemleri Nasıl
Vergilendirilir?..... 172
- 3.17. Kripto Paranın Gayrimaddi Varlık Olarak
Kabul Edilmesi Halinde Alım-Satım İşlemleri
Nasıl Vergilendirilir? 174
- 3.18. Kripto Paranın Emtia Olarak Kabul Edilmesi
Halinde Alım-Satım İşlemleri Nasıl Vergilendirilir? .. 176
- 3.19. Kripto Paranın Hizmet Olarak Kabul Edilmesi
Halinde Alım-Satım İşlemleri Nasıl Vergilendirilir? .. 178
- 3.20. Kripto Para Alım-Satım İşlemlerinin
Vergilendirilmesi Konusunda Vergi İdaresinin
Görüşü Nedir? 180
- 3.21. Kripto Para Madencilerinin Vergisel
Yükümlülükleri Nelerdir? 182

3.22. Kripto Para Borsalarının Vergisel Yükümlülükleri Nelerdir?	184
3.23. Kripto Para Sahibinin Vefatı Halinde Miras Bıraktığı Kripto Paralar Veraset ve İntikal Vergisine Tabi Midir?.....	187

4. BÖLÜM

BLOK ZİNCİRİ, AKILLI SÖZLEŞME, DAO, METAVERSE VE DİĞER TEMEL FİNTEK KAVRAMLARI

4.1. Blok Zinciri Nedir? Nasıl Çalışır?	190
4.2. Blok Zincirine Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Temel Kavramlar Nelerdir?	192
4.3. Akıllı Sözleşme Nedir?.....	194
4.4. Akıllı Sözleşmelerin Özellikleri Nelerdir?	197
4.5. Akıllı Sözleşme Türleri Nelerdir?	202
4.6. Akıllı Sözleşme ve Elektronik Sözleşme Arasında Ne Gibi Farklar Bulunur?	206
4.7. Akıllı Sözleşmeler Değişen Koşullara Uyarlanabilir mi?	210
4.8. Akıllı Sözleşmelerin Hukuki Niteliği Nedir?	213
4.9. Akıllı Sözleşmeler ve NFT'ler Arasında Nasıl Bir Bağlantı Vardır?	217
4.10. Akıllı Sözleşmeler ve NFT'lerin Günlük Kullanım Alanları Nelerdir?	220
4.11. Akıllı Sözleşmelerin Fintek Alanında Ne Gibi Uygulamaları Vardır?	225
4.12. Kitle Fonlaması (Crowd Funding) Nedir?	226
4.13. Türk Hukukunda Kitle Fonlamasında Hangi Güvence Mekanizmaları Vardır?	230
4.14. Kitle Fonlamasında Nasıl Yatırımcı Olunur?	232
4.15. Kitle Fonlaması Platformu Nasıl Kurulur?.....	233

4.16. Kitle Fonlamasındaki Yatırım Sınırları Nelerdir?	236
4.17. Kitle Fonlamasında Yatırım Yapılacak Platformu Seçerken ve Yatırım Yaparken Dikkat Edilmesi Gerekenler Nelerdir?.....	238
4.18. İlk Dijital Para Arzı (Initial Coin Offering-ICO) Nedir?	240
4.19. Menkul Kıymet Jetonu Arzı (Security Token Offering-STO) Nedir?.....	242
4.20. Merkeziyetsiz Otonom Organizasyonlar (DAO) Nedir?.....	243
4.21. DAO'ların İşleyişi Nasıldır?	245
4.22. DAO'lar Kapsamında Karşılaşılabilecek Sorunlar Nelerdir?	247
4.23. DAO'ların Şirketler Hukuku Kapsamında Statüsü Nedir?	250
4.24. Merkeziyetsiz Finans (DeFi) Nedir?	252
4.25. DeFi Kapsamındaki Hizmetler Nelerdir?.....	254
4.26. DeFi Kapsamındaki Riskler ve Hukuki Sorunlar Nelerdir?	261
4.27. Metaverse Nedir?.....	266
4.28. Girişimci, Startup, Unicorn, Decacorn, Hectacorn Nedir?	268
4.29. Melek Yatırımcı Nedir?	270
4.30. Drop Shipping, FBS ve FBA nedir?	271
YAZARLAR HAKKINDA BİLGİLER	273
KAYNAKÇA	283